

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002103

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 01-06-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Захарчук Іван Володимирович

2. Ivan V. Zakharchuk

Кваліфікація: 106

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0009-0327-9346

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 106

Назва наукової спеціальності: Географія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Географія

Дата захисту: 23-06-2026

Спеціальність за освітою: 106 Географія

Місце роботи здобувача: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13337

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 39, 39.21

Тема дисертації:

1. ПЕРЦЕПЦІЙНО-ПРОСТОРОВА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ІСТОРИКО-ГЕОГРАФІЧНИХ ЗЕМЕЛЬ ЗАХІДНИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

2. Perceptual-Spatial Identification of Historical-Geographical Lands of the Western Regions of Ukraine

Реферат/анотація:

1. Дисертаційне дослідження присвячене перцепційно-просторовій ідентифікації історико-географічних земель західних регіонів України. У роботі розглянуто особливості сприйняття та самоідентифікації населення щодо Галичини, Волині, Північної Буковини, Північної Бессарабії, Закарпаття та інших історико-географічних земель в умовах сучасних суспільно-політичних трансформацій, реформи децентралізації, міграційних процесів, внутрішнього переміщення населення та повномасштабної війни. Актуальність дослідження зумовлена тим, що адміністративні межі не завжди збігаються з ментальними уявленнями населення про простір. Історична пам'ять, культурні традиції, мовні практики, етноконфесійні особливості та досвід належності до певної території формують стійкі регіональні образи, які продовжують впливати на просторову поведінку, локальну ідентичність і сприйняття меж. Особливого значення ця проблема набуває

для західних регіонів України, де поєднуються поліетнічність, багатошарова історична спадщина, високий рівень національної свідомості та активні процеси просторового переосмислення. Метою роботи є виявлення особливостей перцепційного сприйняття історико-географічних земель західних регіонів України та визначення механізмів формування їхніх ментальних образів і уявних меж. Методологічну основу дослідження становлять підходи перцепційної географії, територіальної ідентичності, ментального картографування, статистичного аналізу та геоінформаційного моделювання. Емпіричною базою стала авторська анкета, реалізована на платформі LimeSurvey, що охопила 7266 респондентів із восьми західних областей України. У дисертації запропоновано методику комплексного перцепційно-географічного аналізу, яка поєднує анкетування, суб'єктивне картографування, кількісну обробку відповідей і побудову ГІС-моделей. На основі отриманих результатів виявлено співвідношення між історичними, адміністративними та перцепційними межами регіонів, визначено зони розмитих меж, конкуруючих ідентичностей і фантомних кордонів. Доведено, що історико-географічні землі зберігають значну стійкість у суспільній свідомості, однак їхні образи трансформуються під впливом децентралізації, міграцій, воєнних подій та нових форм локальної самоідентифікації. Наукова новизна роботи полягає у встановленні характеру взаємодії «старих» історико-регіональних і «нових» адміністративно-територіальних ідентичностей, виявленні гібридних просторових ідентичностей та типологізації фантомних кордонів. Практичне значення дослідження полягає у можливості використання його результатів у регіональному плануванні, формуванні меж громад, розвитку туристично-рекреаційних маршрутів, збереженні культурної спадщини та популяризації історико-географічних брендів західних регіонів України. Отримані результати підтверджують, що перцепційно-просторова ідентифікація є важливим чинником розуміння сучасних регіональних процесів, оскільки дозволяє враховувати не лише формальні адміністративні межі, а й суб'єктивні уявлення населення про простір, належність, історичну пам'ять і культурну спадщину.

2. The dissertation research is devoted to the perceptual-spatial identification of historical-geographical lands in the western regions of Ukraine. The study examines the peculiarities of perception and self-identification of the population in relation to Galicia, Volhynia, Northern Bukovyna, Northern Bessarabia, Transcarpathia and other historical-geographical lands under the conditions of contemporary socio-political transformations, decentralization reform, migration processes, internal displacement and the full-scale war. The relevance of the research is determined by the fact that administrative boundaries do not always coincide with the mental representations of space held by the population. Historical memory, cultural traditions, language practices, ethno-confessional characteristics and the experience of belonging to a particular territory form stable regional images that continue to influence spatial behaviour, local identity and the perception of boundaries. This issue is especially important for the western regions of Ukraine, where polyethnicity, a multilayered historical heritage, a high level of national consciousness and active processes of spatial reinterpretation are combined. The aim of the dissertation is to identify the features of perceptual perception of the historical-geographical lands of western Ukraine and to determine the mechanisms of formation of their mental images and imagined boundaries. The methodological framework is based on the approaches of perceptual geography, territorial identity studies, mental mapping, statistical analysis and geoinformation modelling. The empirical basis of the research is an author-designed questionnaire conducted on the LimeSurvey platform, which covered 7,266 respondents from eight western regions of Ukraine. The dissertation proposes a methodology for comprehensive perceptual-geographical analysis, combining survey research, subjective mapping, quantitative processing of responses and GIS modelling. Based on the obtained results, the study reveals the relationship between historical, administrative and perceptual regional boundaries, identifies zones of blurred borders, competing identities and phantom boundaries. It is demonstrated that historical-geographical lands retain considerable stability in public consciousness, while their images are being transformed under the influence of decentralization, migration, wartime events and new forms of local self-identification. The scientific novelty of the research lies in establishing the nature of interaction between “old” historical-regional identities and “new” administrative-territorial identities, identifying hybrid spatial identities and developing a typology of phantom boundaries. The practical significance of the dissertation consists in the possibility of applying its results to regional planning, the formation of community boundaries, the

development of tourist and recreational routes, the preservation of cultural heritage and the promotion of historical-geographical brands of western Ukraine. The results confirm that perceptual-spatial identification is an important factor in understanding contemporary regional processes, as it makes it possible to consider not only formal administrative borders, but also subjective representations of space, belonging, historical memory and cultural heritage.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0121U100332

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Косташук І.І., Захарчук І.В. Методичні підходи до проведення перцепційно-географічного зонування історико-географічних країв. Природнича освіта та наука. 2025. № 2. С. 134-140. DOI: 10.32782/NSER/2025-2.21.
- Кісіль Р.В., Захарчук І.В. Етнокультурний потенціал Чернівецької області в перцепційному вимірі її геопростору. Науковий вісник Чернівецького університету : Географія. 2025. № 853. С. 143-151. DOI: 10.31861/geo.2025.853.143-151.
- Косташук І.І., Захарчук І.В. Перцепційна географія як напрям соціальної географії. Acta Academiae Beregsasiensis: Geographica et Recreatio. 2025. № 3. С. 55-67. DOI: 10.32782/2786-5843/2025-3-5.
- Захарчук І.В. Географічні особливості поширення антропонімів західних регіонів України. Український журнал природничих наук. 2025. № 13. С. 136-144. DOI: 10.32782/naturaljournal.13.2025.12.
- Захарчук І.В. Перцепційне зонування – як аспект ідентифікації історико-географічних країв Чернівецької області. Географія, картографія, географічна освіта: історія, методологія, практика : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених, присвяченої 90-річчю з дня народження проф. Ярослава Жупанського, 16-18 трав. 2024 р. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. С. 166-169.
- Захарчук І.В. Прізвище, як антропонімічний фактор ідентифікації західних регіонів України. Міждисциплінарні інтеграційні процеси у системі географічної, туристологічної та екологічної науки : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., приуроченої 35-літтю утворення географічного факультету в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка, 15-16 трав. 2025 р. Тернопіль : Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка, 2025. С. 83-85.
- Захарчук І.В. Перцепційна географія як напрям соціальної географії. Географія, картографія, географічна освіта: історія, методологія, практика : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 150-річчю заснування Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та 35-річчю створення кафедри географії України та регіоналістики, 31 жовт. – 2 листоп. 2025 р. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. С. 229-233.
- Kostashchuk I.I., Zakharchuk I.V. Perceptual geography and its significance in the conditions of decentralization for polyethnic regions of Ukraine. Journal of Education, Health and Sport. 2022. Vol. 12, № 5. P. 352-361. DOI: 10.12775/JEHS.2022.12.05.028.
- Косташук І.І., Захарчук І.В. Перцепційно-географічне сприйняття історико-географічних земель та їх населення (на прикладі Чернівецької області). Věda a perspektivy. 2022. № 8 (15). С. 161-170. DOI: 10.52058/2695-1592-2022-8(15)-161-170.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: розуміння важливості впливу історико-географічних земель на суспільство як сучасне, так і післявоєнне.

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0121U100332

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Косташук Іван Іванович

2. Ivan I. Kostashchuk

Кваліфікація: д. геогр. н., професор, 11.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9338-4538

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гудзеляк Ірина Іванівна

2. Ірина І. Гудзеляк

Кваліфікація: к.геогр.н., доц., 11.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0890-5085

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мезенцев Костянтин Володимирович
2. Kostiantyn V. Mezentsev

Кваліфікація: д. геогр. н., професор, 11.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1974-7860

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бучко Жанна Іванівна
2. Zhanna I. Buchko

Кваліфікація: д. геогр. н., доц., 11.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0066-9284

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Заблотовська Наталія Василівна
2. Nataliia V. Zablotovska

Кваліфікація: к. геогр. н., доц., 11.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7669-6118

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Джаман Василь Олексійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Джаман Василь Олексійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Захарчук Іван Володимирович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна